

Inštitút pre výskum práce a rodiny
Institute for Labour and Family Research

**NÁVRH REGIONÁLNEHO AKČNÉHO
PLÁNU TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO
KRAJA PRE PREVENCIU A ELIMINÁCIU
NÁSILIA PÁCHNÉHO NA ŽENÁCH NA
ROKY 2020-2022**

Kolektív autoriek a autorov

2020

„Domov musí byť bezpečné miesto pre všetkých“

Návrh regionálneho akčného plánu Trnavského samosprávneho kraja pre prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2020-2022

Autorky a autori: Juraj Janček, Alena Kelešiová, Jana Levická, Ladislav Mášik, Daniela Nagyová, Iveta Schusterová Andrea Slobodníková

Editor: Juraj Janček

Bratislava, 2020

Odborná garancia: Oľga Pietruchová

Vydanie: Prvé vydanie

Vydavateľ: Inštitút pre výskum práce a rodiny

Rok vydania: 2020

Rozsah: 32 strán

Text neprešiel jazykovou korektúrou.

Obsah

1. Základné východiská a vymedzenie problematiky	7
2. Východiská Regionálneho akčného plánu Trnavského kraja pre prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách na roky 2020 - 2022.....	12
SWOT analýza situácie v Trnavskom kraji	13
Organizácie pôsobiace v oblasti eliminácie násillia v Trnavskom kraji	16
Aktivity Trnavského samosprávneho kraja	19
Odporúčania:	21
3. Ciele Regionálneho akčného plánu Trnavského kraja pre prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách na roky 2020-2022.....	22
3.1 Osveta a vzdelávanie:	23
3.2 Multiinštitucionálna spolupráca v regióne za účelom vzájomnej výmeny informácii a skúsenosti:	27
3.3 Podpora a rozvoj siete subjektov poskytujúcich služby v oblasti násillia páchaného na ženách:.....	29
3.4 Vytvorenie podmienok pre reintegráciu žien, na ktorých bolo páchané násillie	31
Príloha č. 1	32

1. ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ A VYMEDZENIE PROBLEMATIKY

Civilizačný pokrok je spojený nielen s rozvojom vedy a techniky, ale aj posilňovaním ľudských práv a občianskych slobôd a scitlivosťou spoločnosti v tejto oblasti. Výsledkom tohoto procesu je prijatie viacerých medzinárodných právnych noriem, deklarácií a memoránd prostredníctvom ktorých globálne spoločenstvo vyjadruje svoje stanovisko k neprimeraným spôsobom zaobchádzania s jednotlivcami, prípadne skupinami, či určitými komunitami.

So snahou deklarovať a chrániť ľudské práva (v užšom rozsahu ako v súčasnosti) sa stretávame už v minulosti. Z európskeho pohľadu medzi predmetné ľudsko-právne dokumenty patria napr. Magna Charta Libertátum (1215), Zlatá bula uhorská (1222), Habeas Corpus Act (1679), Bill of Rights (1689), či Deklarácia práv človeka a občana, ktorá vznikla počas Veľkej francúzskej revolúcie (1789).

Existencia týchto dokumentov potvrdzuje, že ľudia pokladali otázky ľudských práv a ich ochrany za mimoriadne dôležité a preto celé stáročia hľadali mechanizmus, ktorý by umožnil ich účinnú ochranu. Za prirodzený výsledok tohto úsilia je možné pokladať prijatie **Všeobecnej deklarácie ľudských práv**, ku ktorému prišlo na zasadnutí Valného zhromaždenia Organizácie spojených národov dňa 10.12.1948 v Paríži. Tento dokument, ktorý má charakter deklarácie, teda spoločného prehlásenia o úmysle aktívne presadzovať a ochraňovať princípy a štandardy obsiahnuté v deklarácii. Nesporný prínos tohto dokumentu vidíme v tom, že otvoril dvere vzniku ďalších významných dokumentov, z ktorých viaceré majú aj vyššiu právnu silu.

Najznámejším a zároveň východným materiálom v tejto oblasti je **Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd** (ktorého neoficiálny názov je *Európsky dohovor o ľudských právach*), ktorý vznikol v Rade Európy 4.11.1950. Dohovor postupne ratifikovali všetky členské štáty Rady Európy a o tri roky neskôr, v roku 1953 vstúpil Dohovor do platnosti. Ide o najvýznamnejšiu medzinárodnú ľudskoprávnu normu účinnú na európskom kontinente. Tento dokument zabezpečuje, aby v signatárskych krajinách boli dodržiavané najdôležitejšie práva pre každého člena ľudského spoločenstva. Zároveň zabezpečuje ich dodržiavanie a vymožitelnosť.

Existencia Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd motivovala lokálne aj globálne ženské organizácie, aby zintenzívnili boj za práva žien a to vrátane práva ženy na bezpečie a ochranu pred násilím, zneužívaním a diskrimináciou. Druhá polovica 20. storočia svedčí o systematickom úsilí žien dosiahnuť, aby globálna spoločnosť uznala existenciu tohto javu a jeho šírku.

Násilie páchané na ženách je jednou z najčastejších foriem porušovania ľudských práv žien vo svete. Môže mať formu nútenej prostitúcie, obchodovania so ženami, znásilnenia, sexuálneho zneužívania a sexuálneho obťažovania, apod. Jednou z najzávažnejších a najrozšírenejších foriem násillia páchaného na ženách je násillie páchané na ženách v párových vzťahoch, čiže násillie, ktoré na ženách páchajú ich manželia, partneri alebo bývalí manželia a partneri.¹

¹ Logar R. a kol.: Mosty k pomoci – Od dobrého úmyslu k dobrej spolupráci, Manuál na účinnú spoluprácu medzi inštitúciami pri riešení problematiky domáceho násillia, Fenestra, 2007

Násilie páchané na ženách má závažné spoločenské príčiny a dôsledky, preto sa úlohy smerujúce k jeho prevencii a eliminácii stávajú úlohami celospoločenského významu.

Náročnosť problematiky násilia na ženách vrátane faktu, že dlhodobo predstavovala tabuizovanú oblasť, kde sa problémy, ktoré neboli riešené stali súčasťou života ako štandard spôsobili ešte navŕšenie daných problémov. Išlo nielen o nesprávne chápané postoje spoločnosti k násiliu páchaného na ženách ako takému, ale aj o absenciu koordinovaných, špecializovaných rozvinutých služieb pomoci obetiam tohto násilia.

Napriek tomu, že ľudská spoločnosť dlhodobo pociťovala potrebu ochrany ľudských práv, prešlo veľa rokov, kým významné svetové organizácie a predstavitelia štátov oficiálne priznali existenciu násilia páchaného na ženách. Prvým významným dokumentom bol Dohovor o odstránení diskriminácie žien valného zhromaždenia Organizácie spojených národov prijatý dňa 18.12.1979, na ktorý neskôr nadviazala rezolúcia valného zhromaždenia Organizácie spojených národov č. 48/104 zo dňa 20.12.1993 známa ako **Deklarácia Organizácie spojených národov o odstránení násilia páchaného na ženách**, ktorou členské štáty deklarovali ochotu a potrebu odstraňovať násilie páchané na ženách. V rámci tejto deklarácie je jasne formulované stanovisko, že násilie na ženách nie je akceptovateľné aj preto, lebo ženám sťažuje, alebo celkom zabraňuje využívať svoje práva. Veľkým prínosom deklarácie bolo, že svetové spoločenstvo oficiálne uznalo existenciu násilia páchaného na ženách, definovalo čo sa týmto pojmom rozumie a že zdieľajú spoločný názor o tom, že násilie na ženách je potrebné chápať ako spoločenský problém a preto je potrebné, aby sa do jeho riešenia aktívne zapojil štát.

V zmysle deklarácie sa za násilie na ženách chápe akýkoľvek čin násilia, ktorý je založený na rodovej nerovnosti, čoho dôsledkom je fyzické, psychické, sexuálne poškodenie ženy, vrátane vyhrážania sa takýmto konaním, nátlakom akýmkoľvek obmedzovaním slobody ženy čo už vo verejnom alebo súkromnom živote. Už v texte deklarácie sa stretáme so štyrmi prostrediami, v ktorom sa násilie môže vyskytovať. Ide o „domáce násilie“, teda násilie realizujúce sa v spoločnej domácnosti, „rodinné násilie“, ktoré sa odohráva v rámci rodiny. Deklarácia ďalej rozoznáva medzi „násilím vyskytujúcim sa v spoločnosti“, ktoré sa viaže predovšetkým na medzigeneračne odovzdávané predstavy a tradície) a „násilím vyskytujúcim sa v štáte“.

Deklaráciu je možné chápať ako bazálny dokument, z ktorého vychádzajú ďalšie dokumenty, ktoré posilňujú boj za ochranu žien. Ide napríklad o:

- Opčný protokol k Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien,
- Rezolúcie o prevencii kriminality a opatreniach trestnej justície na elimináciu násilia voči ženám č. 52/86 zo dňa 12.12.1997, súčasťou ktorej je aj príloha: „Modelové stratégie a praktické opatrenia vedúce k eliminácii násilia voči ženám v oblasti prevencie kriminality a justičnej spravodlivosti“,
- Rezolúcia Organizácie spojených národov o odstránení domáceho násilia voči ženám č. A/RES/58/147, ktorá bola prijatá v decembri 2003,
- Rezolúciu Organizácie spojených národov č. A/RES/61/143 zo dňa 19.12.2006 o zintenzívnení úsilia na odstránenie všetkých foriem násilia na ženách.

V európskom prostredí boli vypracované a podpísané ďalšie strategicky významné dokumenty ako napríklad:

- Európsky pakt pre rodovú rovnosť 2011-2015,
- Stratégia rovnosti žien a mužov na roky 2010-2015,

- Dohovor Rady Európy o predchádzaní násilliu na ženách a domácemu násilliu a boji proti nemu (tzv. Istanbulský dohovor).

Istanbulský dohovor bol v roku 2011 podpísaný v Slovenskej republike a pre Slovenskú republiku z neho vyplývajú predovšetkým nasledovné úlohy:

1. ochraňovať ženy pred všetkými formami násillia a predchádzať násilliu na ženách a domácemu násilliu, trestne stíhať násillie na ženách a domáce násillie a odstrániť ho,
2. prispieť k odstráneniu všetkých foriem diskriminácie žien a podporovať skutočnú rovnoprávnosť medzi ženami a mužmi vrátane emancipácie žien,
3. navrhnuť komplexný rámec, politiku a opatrenia na ochranu všetkých obetí násillia na ženách a domáceho násillia a pomoc všetkým obetiam násillia na ženách a domáceho násillia,
4. podporovať medzinárodnú spoluprácu s cieľom odstrániť násillie na ženách a domáce násillie,
5. poskytnúť podporu a pomoc organizáciám a orgánom činným v trestnom konaní, aby mohli efektívne spolupracovať na vytvorení integrovaného prístupu na odstránenie násillia na ženách a domáceho násillia.

Slovenská republika ako jeden so signatárskych štátov zintenzívnila aktivita v oblasti eliminácie a odstránenia násillia na ženách a ich diskriminácie, okrem iného aj tým, že podporila vznik a fungovanie inštitúcií, ktoré sa danou problematikou zaoberajú. Postupne boli vytvorené partnerstvá zo zástupcov verejnej správy, expertov na problematiku a neziskových organizácií, ktoré sa v danej oblasti angažujú a ich cieľom je spoločná snaha o hľadanie a nachádzanie účinných riešení v danej oblasti. O snahe Slovenskej republiky zodpovedne pristupovať k riešeniu tohto problému svedčia aj nasledovné dokumenty:

- Národná stratégia na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách a v rodinách 2004,
- [Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách na roky 2005 - 2008](#),
- Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násillia na ženách na roky 2014 - 2019, ktorý vypracovalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v roku 2013 a bol schválený vládou Slovenskej republiky, ktorým sa nahradil akčný plán pre roky 2009 - 2012.

Snaha o odstránenie alebo aspoň elimináciu násillia páchaného na ženách môže byť úspešná len vtedy, ak sa zameriame na všetky prostredia, čiže ak bude naše úsilie plánované a realizované holisticky.

Národná stratégia na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách, vychádza predovšetkým z týchto princípov:

- všetky formy násillia páchaného na ženách a v rodinách sú porušením základných ľudských práv a slobôd,
- násillie páchané na ženách a v rodinách je štrukturálny jav, ktorý je priamym dôsledkom nerovností a nerovnováhy moci medzi jednotlivcami v rodine a v spoločnosti,
- akákoľvek forma násillia je neakceptovateľná, násillie páchané na ženách a v rodinách nesmie byť tolerované (nulová tolerancia násillia),

- za páchanie násilia je zodpovedný násilník, pomáhajúce profesie nemôžu znevažovať obeť a obviňovať ich z príčinných súvislostí,
- pri prevencii a eliminácii násilia na ženách a v rodinách má byť uplatňovaný koordinovaný a integrovaný systém, ktorý vychádza z podpory partnerstva a spolupráce medzi všetkými orgánmi verejnej správy a samosprávy, mimovládnyimi organizáciami, sociálnymi partnermi a ďalšími aktérmi.

Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násilia na ženách na roky 2014 - 2019 je dokument, vychádzajúci z Národnej stratégie na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách, ktorý stanovuje ciele, opatrenia a úlohy v oblasti eliminácie a prevencie násilia páchaného na ženách.

Jedným z dôležitých opatrení Národného akčného plánu pre elimináciu a prevenciu násilia na ženách na roky 2014 - 2019 je odporúčanie samosprávnym krajom, obciam a mestám vypracovať a aplikovať v praxi regionálne akčné plány (RAP) na prevenciu a elimináciu násilia na ženách. Regióny majú svoje vlastné špecifiká, na ktoré môžu adresne reagovať predovšetkým opatrenia na regionálnej úrovni. Úspešnosť riešenia problematiky násilia súvisí s predpokladom, aby boli prijaté politiky riešenia živé a zacielené do konkrétnej lokality.

V oblasti prevencie násilia sa spustilo množstvo rôznych aktivít, ale v praktickej rovine konštatujeme, že Slovensko stále zlyháva. Je to predovšetkým z dôvodu nízkej súčinnosti medzi jednotlivými inštitúciami. Procesy občas trvajú veľmi dlho a zbytočne sa naťahujú. K obetiam násilia sa podľa zákona o obetiach trestných činov má pristupovať ako k osobitne zraniteľným skupinám obetí, avšak toto sa nie vždy naplňa.

V roku 2019 polícia evidovala 1639 záznamov partnerského alebo domáceho násilia. Domáce násilie tvorilo 804 záznamov, partnerské násilie na ženách tvorilo 44,3 % (726 záznamov), partnerské násilie na mužoch 6,6 % (109 záznamov). Je pravdepodobné, že skutočný počet prípadov partnerského a domáceho násilia je vyšší. Pri partnerskom násilí je páchatelom muž alebo žena, pričom medzi násilníkom a obeťou je alebo bol partnerský vzťah. V prípade domáceho násilia ide o všetky ostatné príbuzenské vzťahy bez ohľadu na pohlavie páchatel'a a poškodenej osoby. Najčastejšie stíhaným trestným činom pri všetkých troch typoch násilia bolo nebezpečné vyhrážanie (§ 360 TZ). Pri partnerskom násilí na ženách tvoril tento skutok polovicu všetkých záznamov pri tomto type vzťahu. V prípade partnerského násilia na mužoch to bolo 47 % a pri domácom násilí 39 %.²

Mnoho ľudí o násilí nehovorí. Oproti minulosti, je v súčasnosti vymožitelnosť práva v oblasti násilia páchaného na ženách lepšia. Často sú obeťami aj deti, ktoré žijú v rodine, kde je domáce násilie prítomné. Jednoznačným riešením by bol odchod od násilníka, ktorému však bránia najmä ekonomické pomery na strane obetí, ktoré sú väčšinou ekonomicky závislé práve na násilníkovi. Krátkodobým riešením je i aplikácia inštitútu vykázania násilníka zo spoločného obydli, ktorý je však málo využívaný a nerieši domáce násilie z dlhodobého hľadiska.

² Očenášová Z.: Analýza administratívnych dát o trestnom konaní v prípadoch partnerského a domáceho násilia z policajnej a justičnej štatistiky za rok 2019, Inštitút pre výskum práce a rodiny, 2020

Tabuľka: Vykázanie z obydľia - prehľad jednotlivých ukazovateľov pri vykázaní zo spoločného obydľia podľa § 27a zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov za rok 2019

	Rok	SR	BA	TT	NR	TN	ZA	BB	PO	KE
a) počet prípadov vykázania osoby zo spoločného obydľia	2019	892	124	81	112	84	89	54	94	254
b) počet vykázaných	mužov	858	112	79	106	81	88	54	90	248
	žien	34	12	2	6	3	1	0	4	6

Zdroj: Očenášová Z.: Analýza administratívnych dát o trestnom konaní v prípadoch partnerského a domáceho násillia z policajnej a justičnej štatistiky za rok 2019, Inštitút pre výskum práce a rodiny, 2020

Napriek tomu,, že v Slovenskej republike je zavedený trestný čin Neoznámenie trestného činu (§ 340 Trestného zákona), ktorého skutkovú podstatu tvorí neoznámenie trestného činu, o ktorom sa hodnoverným spôsobom každý dozvie, pričom musí ísť o zločin s hornou hranicou najmenej desať rokov trestu odňatia slobody alebo niektorý z trestných činov korupcie, oznamovanie domáceho násillia, resp. jeho kvalifikovaných foriem podľa Trestného zákona nie je rozšírené. Príčinou sú najmä nezáujem okolia, nevôľa angažovať sa v procese trestného konania, snaha o zachovanie dobrých susedských alebo priateľských vzťahov, ale i neschopnosť právneho laika správne právne kvalifikovať konanie násillníka. Pritom je potrebné uviesť, že napríklad v prípade trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby (§ 208 Trestného zákona) je stanovená trestná sadzba s hornou hranicou, resp. nad hornú hranicu desať rokov až v kvalifikovanej skutkovej podstate, nie základnej. V tejto oblasti zlyháva aj generálna prevencia štátu. Absentuje masívne zverejňovanie odcudzujúcich rozsudkov, ktoré by mohlo podstatne výraznejšou mierou zvýšiť povedomie obyvateľstva o právnej kvalifikácii, trestnej zodpovednosti a hrozbe trestov za určité násillné správania a konanie.

Násillie je dnes už bežnou súčasťou nášho života, napríklad na sociálnych sieťach, v televízií, na uliciach, ale i v parlamente. Už deti treba viesť k modelom správania, ktoré sú dobré a eticky správne. Nezačínať riešiť násillie až keď sa deje, ale už v jeho zárodku, v kolektívoch malých detí.

Je potrebné zlepšiť financovanie organizácií, ktoré pôsobia v oblasti prevencie násillia. V súčasnosti v takýchto organizáciách pracujú zväčša dobrovoľníci, pričom externá spolupráca s odbornými profesiami ako sú psychológovia, právnici a pod. býva finančne náročná. Tieto organizácie sú častokrát odkázané na hľadanie možností financovania z iných zdrojov, dotácií, grantov alebo fondov. Obete násillia pritom potrebujú pomoc počas podstatne dlhšieho obdobia, ako je obdobie trvania projektu financovaného z týchto zdrojov. Považujeme za potrebné podporiť dlhodobo fungujúce organizácie overené praxou a s dobrou metodikou práce v tejto oblasti.

2. VÝCHODISKÁ REGIONÁLNEHO AKČNÉHO PLÁNU TRNAVSKÉHO KRAJA PRE PREVENCIU A ELIMINÁCIU NÁSILIA PÁCHANÉHO NA ŽENÁCH NA ROKY 2020 - 2022

Demografické východiská za Trnavský kraj

Počet obyvateľov k 31.12.2019:	564 917
Z toho ženy:	288 179
muži:	276 738
Podiel žien:	51,01%

Bezpečné ženské domy by podľa odporúčaní mali mať zriadené v pomere jedno miesto na 10.000 obyvateľov alebo jedno rodinné miesto na 10.000 žien. Na základe stanovenia rodinného miesta ako 2,5 miesta na 10.000 žien je potrebných najmenej 72 miest v špecializovaných bezpečných ženských domoch.

Ako uvádza Monitoring sociálnych služieb pre ženy zažívajúce násilie a ich deti z hľadiska európskych štandardov³ z roku 2012, minimálne štandardy Rady Európy pre podporné služby⁴ odporúčajú, aby existovalo aspoň jedno špecializované poradenské centrum na 50.000 žien. V Trnavskom kraji by malo byť šesť špecializovaných poradenských centier. Špecializované poradenstvo pre ženy zažívajúce násilie prevádzkujú viaceré poradne aj v rámci svojich činnosti pre širšie cieľové skupiny.

V Trnavskom kraji je potrebných najmenej 75 miest v špecializovaných bezpečných ženských domoch. Vzhľadom na neexistenciu bezpečného ženského domu v rámci Trnavského kraja, sú pre ubytovanie žien zažívajúcich násilie využívané iba krízové centrá a azylové domy. V prepočte na počet žien v Trnavskom kraji by mali existovať už v súčasnosti najmenej 1 - 2 krízové centrá pre obeť znásilnenia, ale žiaľ je nutné konštatovať, že v Trnavskom kraji neexistujú žiadne špecializované krízové centrá pre obeť znásilnenia. Obeť znásilnenia mali vo svojej starostlivosti viaceré zariadenia/organizácie, viaceré ich aj uviedli ako typ násilia v zisťovaní skutočností okolo druhu násilia, s ktorým sa stretávajú pri poskytovaní svojich služieb. V Trnavskom kraji podľa odporúčanej úrovne Rady Európy chýba minimálne jedno špecializované krízové centrum pre obeť znásilnenia.

Na základe uvedeného je možné konštatovať, že v Trnavskom kraji stále zásadne chýbajú špecializované poradenské centrá pre ženy zažívajúce násilie a ich deti. Rovnako v kraji neexistujú bezpečné ženské domy ktoré by napĺňali aspoň minimálne európske štandardy.

³ Holubová, B.; Filadelfiová, J.: Monitoring sociálnych služieb pre ženy zažívajúce násilie a ich deti z hľadiska európskych štandardov, Inštitút pre výskum práce a rodiny, Bratislava 2012, str. 79

⁴ Kelly, L.; Dubois, L.: Combating violence against women: minimum standards for support services, Council of Europe, 2008, <http://www.coe.int/equality/>

SWOT analýza situácie v Trnavskom kraji

SILNÉ STRÁNKY

- Pripravenosť zúčastnených zástupcov inštitúcií na otvorenú participáciu pri riešení a pomoci ženám zažívajúcich násilie.
- Disponovanie „zanietým“ personálom v inštitúciách v ktorých je potenciál na kvalitné a citlivé sprevádzanie klientky v jej životnej situácii a majú kvalifikačné predpoklady na empatickú prácu s klientkou.
- Existujúca sieť spolupráce zariadení a inštitúcií, ktorá však ešte nie je regionálne a celoplošne efektívne prepojená.
- Ochota mnohých pracovníkov sa celoživotne vzdelávať.
- Možnosti poskytovania dotácií a finančných prostriedkov od Trnavského samosprávneho kraja a miest na činnosť subjektov sociálnoprávnej ochrany a neverejných poskytovateľov, ktoré sa zaoberajú problematikou domáceho násillia - adresná pomoc zariadeniam alebo obyvateľom žijúcich v danom regióne.
- Bezplatné zabezpečenie poskytovania služieb, poradenstva a činností s tým spojené pre ženy zažívajúce násilie.
- Zabezpečovanie osvetvy pre obyvateľov trnavského kraja o existujúcich pomáhajúcich organizáciách a službách, ktoré pomáhajú žene a príp. jej deťom riešiť jej životnú situáciu.
- Metodické usmerňovanie samosprávou a koordinácia činnosti subjektov poskytujúcich služby a poradenstvo s otvoreným pozitívnym prístupom pre spoluprácu.
- Existencia zariadení núdzového bývania, poskytujúcich pomoc ženám.
- Zabezpečenie širokej škály služieb a pomoci pre obeť násillia v niektorých regiónoch.
- Zoznam poskytovateľov sociálnych služieb a subjektov sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately - ich prezentácia zamerania a aktivít na web stránkach Trnavského samosprávneho kraja a miest v kraji.
- Nárast aktivít v Trnavského samosprávneho kraja zameraných na boj proti násilliu na ženách.
- Vykonávanie opatrení v rámci zákona č. 305/2005 Z .z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele.
- Zakomponovanie problematiky do komunitných plánov viacerých miest a obcí Trnavského samosprávneho kraja.
- Zakomponovanie problematiky do Konceptie rozvoju sociálnych služieb na území Trnavského samosprávneho kraja 2015 - 2020.
- Prítomnosť dvoch univerzít, na ktorých pôsobia odborníci zaoberajúcu sa problematikou násillia z rôznych aspektov.
- Podpora rozličných aktivít cielených na problematiku násillia zo strany Trnavského samosprávneho kraja, reprezentantov štátnej správy a univerzít.
- Spolupráca Trnavského samosprávneho kraja, zástupcov štátnej správy a samosprávy na riešení problematiky v oblastiach znižovania kriminality a presadzovanie rodovej rovnosti.
- Zlepšujúci sa legislatívny stav.

SLABÉ STRÁNKY

- Absencia systémového prístupu a koordinovaného zabezpečenia pomoci ženám zažívajúcim násilie.
- Absencia scitlivenia štátnych úradníkov – predovšetkým polície a súdov, ale i niektorých sociálnych pracovníkov a ďalších pracovníkov pracujúcich v tejto oblasti.
- Absencia sekundárnej a terciárnej prevencie v našom kraji.
- Stretávanie sa s odlišným prístupom k ženám zažívajúcim násilie z málo podnetného sociálneho prostredia a etnických minorít.
- Absencia politiky v samosprávach a v obciach - opatrení na predchádzanie všetkých foriem násillia páchaného na ženách.
- Absencia rôznych foriem vzdelávania a aktivít pre zamestnancov v štátnych a verejných poskytovateľov v danej oblasti.
- Absencia vzorových smerníc, predpisov a nástrojov s možnosťou využitia pri riešení prípadov násillia páchaného na ženách vo všetkých inštitúciách zameraných na pomoc ženám.
- Nekomplexná, zdĺhavá a neúčinná legislatíva pre danú oblasť.
- Absencia kvalitných štatistik a ich relevantných údajov - spätná väzba na prácu s klientom a prípadné skvalitňovanie služieb v Trnavskom kraji.
- Nedostatok finančných prostriedkov v štátnych a verejných inštitúciách pre oblasť a riešenie problematiky násillia v Trnavskom kraji.
- Nedostatočná finančná motivácia zamestnancov pracujúcich s klientom v zariadeniach a inštitúciách Trnavského kraja.
- Geograficky nerovnomerne rozložené služby pomoci v Trnavskom kraji.
- Slabé využívanie služby - supervízie v danej oblasti u zamestnancov pracujúcich v organizáciách a štátnych inštitúciách, ktorá by mnohokrát prispela ku optimálnejšiemu výsledku v rámci pomoci žene zažívajúcej násilie.
- Absencia systému koordinovanej spolupráce a intervencie organizácie pre ženu na ktorej je páchané násilie.
- Existencia zariadení núdzového bývania v Trnavskom kraji, ktoré poskytujú pomoc ženám, ktoré však nie všetky spĺňajú európske štandardy.
- Nepostačujúca osвета pre obyvateľov Trnavského kraja o existujúcich pomáhajúcich organizáciách a službách, ktoré pomáhajú žene a príp. jej deťom riešiť jej životnú situáciu.
- Nedostatočná spolupráca a pružnosť s políciou, súdmi a prokuratúrou v Trnavskom kraji - veľké rezervy a možnosti na efektívnu pomoc pre ženy zažívajúce násilie.
- Absencia právnej služby - bezplatnej resp. nízke zastúpenie v Trnavskom kraji.
- Nepostačujúci počet pracovníkov na inštitúciách.
- Nedostatok komplexne ucelených informácií o problematike násillia páchaného na ženách ako aj konkrétnych postupoch pri práci s takouto klientelou.
- Nepostačujúca psychohygiena a ochrana pracovníkov pomáhajúcich ženám.
- Nedostatočná participácia obcí s inštitúciami a organizáciami, ktoré sa snažia pomáhať ženám zažívajúcim násilie.
- Nedostatočné prenesenie legislatívnych zmien do praxe.
- Absencia organizácií, ktoré sa celoročne zaoberajú problematikou násillia na ženách.
- Oneskorené pridelovanie dotačných prostriedkov neverejným poskytovateľom a neziskovým organizáciám na ich činnosť (až marec – apríl)

- Finančná podpora zacielená na „nové projekty“ a chýbajúca finančná podpora na existujúce a fungujúce projekty.
- Chýbajúce finančné prostriedky na vzdelávanie pracovníkov mimovládnych organizácií, ktoré sa zaoberajú domácim násilím.
- Nízka informovanosť verejnosti o tejto problematike.
- Nízka informovanosť o problematike medzi žiakmi základných a stredných škôl.
- Nízka informovanosť o problematike medzi študentmi vysokých škôl, hlavne s humanitným zameraním.
- Neexistencia stálej pracovnej skupiny zástupcov zainteresovaných inštitúcií, ktorá by mapovala a koordinovala aktivity realizované v Trnavskom kraji.

PRÍLEŽITOSTI

- Rozširovanie a skvalitňovanie odbornosti a zručností u pracovníkov pracujúcich v tejto oblasti.
- Rozširovanie a zapájanie dobrovoľníkov.
- Vytváranie podmienok a systému na koordináciu a lepšiu spoluprácu všetkých zainteresovaných subjektov od štátnej správy až po neziskové organizácie.
- Vybudovanie a skvalitňovanie ambulantných služieb podľa regionálnych potrieb.
- Vypracovanie systému komplexnej pomoci legislatívou pre ženy, na ktorých je páchané násilie.
- Rozširovanie služieb pomoci podľa potrieb regiónov Trnavského kraja.
- Rozširovanie psychologických starostlivosti a služieb prostredníctvom zdrojov zdravotného poistenia (požiadavka Európskej únie) - mimo tradičného objemu poskytnutého zdravotnou poisťovňou.
- Prepojenosť spolupráce a participácie s inštitúciami v zahraničí - iný pohľad z dobrej praxe.
- Rozšírenie osvedčenej praxe pre obyvateľov trnavského kraja o existujúcich pomáhajúcich organizáciách a službách, ktoré pomáhajú žene a príp. jej deťom riešiť jej životnú situáciu.
- Rozširovanie služieb zameraných na oblasti eliminácie násillia páchaného na ženách podľa potrieb Trnavského samosprávneho kraja.
- Prítomnosť odborníkov orientujúcich sa na problematiku domáceho násillia v Trnavskom kraji.
- Existencia organizácie Pomoci obetiam násillia v Trnavskom kraji s dlhoročnými praktickými skúsenosťami.
- Regionálne médiá, ktoré je možné zaangažovať do kampane zameranej na verejnosť.
- Rozširovanie spolupráce s dobrovoľníkmi a ich participácia na činnosti mimovládnych organizácií a na preventívnych programoch.
- Rozšírenie možností zvýšenia kvalifikácie/špecializácie v rámci celoživotného vzdelávania v oblasti práce s klientom, na ktorom je páchané násilie.

OHROZENIA

- Nepostačujúce finančné a personálne kapacity zamestnancov v inštitúciách pomáhajúcich zariadeniach.
- Nedostatočné garancie finančných zdrojov zo strany štátu pri vzniku špecializovaných služieb z grantov a výziev a ich následnej udržateľnosti.
- Slabá motivácia, rehabilitácia a psychohygienu pracovníkov pracujúcich v tejto oblasti.
- Nedostatočná identifikácia regionálnych potrieb.
- Legislatívne obmedzenia pre poskytovanie psychologickéj zdravotnej starostlivosti - tzv. finančné limity na mesiac u klinických psychológov a limitovanie minimálnou verejnou sieťou (na 50.000 obyvateľov pripadá jeden klinický psychológ).
- Nedostatočná odbornosť a citlivosť niektorých zamestnancov v štátnych a verejných inštitúciách, polície, súdov, a prokuratúry.
- Stúpajúci počet rodín zasiahnutý chudobou - ekonomická závislosť ženy na násilnom partnerovi, čo často býva jeden z hlavných dôvodov, prečo žena svoju ťažkú životnú situáciu nerieši.
- Existencia zariadení núdzového bývania v Trnavskom kraji, ktoré neposkytujú ubytovanie ženám zažívajúcim násilie bezplatne.
- Nízka miera participácie aktérov pôsobiacich v oblasti boja proti násiliu.
- Chýbajúca súčinnosť medzi jednotlivými inštitúciami pôsobiacimi v oblasti (polícia, prokuratúra, verejná správa, mimovládne organizácie).
- Napriek legislatívnym zmenám, pretrvávajúce problémy pri výsluchu obetí - opakované výsluchy, neprítomnosť psychológa, nevhodné výsluchové miestnosti.
- Nedoriešené finančné zabezpečenie pri participácii odborníkov pri výsluchu obeť, vypracovávaní znaleckých posudkov a iných odborných činností.
- Nedostatok finančných prostriedkov na podporu činnosti nových vznikajúcich subjektov.
- Nedostatok finančných prostriedkov na pokrytie chýbajúcich odborníkov už vo vzniknutých subjektoch a zariadeniach venujúcich sa problematike domáceho násilia.
- Zvýšenie násilia v rodinách ako následok dlhodobej spoločenskej izolácie zapríčinennej vírusom spôsobujúcim ochorenie COVID-19 - strata životných istô
- Pandémia COVID-19 a s tým vznikajúce ohrozenia a obmedzeniat

Organizácie pôsobiace v oblasti eliminácie násilia v Trnavskom kraji

Je nutné zdôrazniť, že pri realizovaní úloh Národného akčného plánu sa ukázala ako nezastupiteľná úloha mimovládnych organizácií, ktoré majú dlhoročné skúsenosti a odborné znalosti v oblasti násilia páchaného na ženách. V rámci zapojenia všetkých relevantných aktérov je dôležité vyzdvihnúť význam úzkej spolupráce štátneho sektora a mimovládnych organizácií. V oblasti reálnej pomoci ženám, na ktorých je páchané násilie a ich deťoch majú dôležité postavenie samosprávne kraje a obce. Realizujú a podporujú aktivity venované pozornosti skvalitňovať pomoc smerujúcu k obetiam násilia páchaného na ženách.

V Trnavskom kraji pôsobia organizácie, ktoré poskytujú základné poradenstvo, ubytovanie a pomoc ženám zažívajúcim násilie v partnerskom vzťahu. Križovatky n.o., ktoré prevádzkujú zariadenie núdzového bývania Emauzy v Holíči s kapacitou 41 lôžok, Záujmové združenie Rodina prevádzkuje Azylový dom Tamara v Trnave s kapacitou 12 lôžok, občianske združenie Dobrota sv. Alžbety prevádzkuje zariadenie núdzového bývania pre ženy Jozefinum v Dolnej Krupej s kapacitou 20 lôžok, Občianske združenie Pokoj a dobro Hlohovec zabezpečuje útulok Sv. Anny pre ženy s kapacitou 19 lôžok, Štíbor - Mestské centrum sociálnych služieb, n.o., sa nachádza v Skalici a má kapacitu 45 lôžok, Zariadenie sociálnych služieb Domum v Piešťanoch má zariadenie núdzového bývania s kapacitou 30 miest. Otvorená náruč n. o., sídli v Piešťanoch a poskytuje špecializovanú poradenskú pomoc ženám, na ktorých je páchané násilie.

V roku 2019 Trnavský samosprávny kraj v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele poskytol finančný príspevok na činnosť 18 subjektom vykonávajúcim opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a o sociálnej kurately, z ktorých 3 vykonávajú opatrenia zamerané na domáce násilie: Centrum pomoci pre rodinu Trnava, Pomoc obetiam násillia Trnava a Otvorená náruč Piešťany. Od 1.1.2019 novelou zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele prešli resocializačné zariadenia Teen Challenge Slovakia, n. o., ROAD n.o. , občianske združenie ADAM pod správu štátu. Krízové stredisko Trnava bolo od 1.1.2019 pretransformované na Špecializované zariadenie v Trnave pre deti s poruchou autistického spektra alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami pre deti od 3 do 7 rokov.

Trnavský samosprávny kraj v dôsledku optimálneho prerozdelenia finančných prostriedkov v oblasti sociálnej pomoci podporuje každoročne neverejných poskytovateľov sociálnych služieb a akreditované subjekty poskytujúce pomoc ženám, z ktorých mnohé sú obeť násillia.

V Trnavskom kraji pôsobia organizácie, ktoré poskytujú základné poradenstvo, ubytovanie a pomoc ženám zažívajúcim násilie v partnerskom vzťahu.

V rámci týchto kompetencií Trnavský samosprávny kraj zabezpečuje v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách sociálnu službu obetiam domáceho násillia prostredníctvom piatich neverejných poskytovateľov, ktorým je z rozpočtu Trnavského samosprávneho kraja každoročne poskytovaný finančný príspevok na prevádzku.

Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb s finančnou podporou Trnavského samosprávneho kraja

názov	adresa	kapacita
Občianske združenie Pokoj a dobro, Hlohovec	Kamenná 4, Hlohovec, útulok pre ženy	19
Križovatky n.o., Skalica	J. Čabelku 3, Holíč, zariadenie núdzového bývania	41
Záujmové združenie Rodina Trnava, o.z., Trnava	Okružná 20, Trnava, zariadenie núdzového bývania	2
	útulok	10
Občianske združenie DOBROTA SV. ALŽBETY, Bratislava	Námestie Ludwiga van Beethovena 556/9, Dolná Krupá, zariadenie núdzového bývania	20
ESTHER, o.z. Komunitný dom Hlohovec	R. Dilonga 127/2, Hlohovec, zariadenie núdzového bývania	32

Verejní poskytovatelia sociálnych služieb s finančnou podporou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

názov	adresa	kapacita
Zariadenie sociálnych služieb Senica n.o. Senica	Hurbanova 1378/36, Senica, útulok	8
Štíbor-mestské centrum soc. služieb n.o. Skalica	Nádražná 33, Skalica, útulok	45
Mesto Piešťany	Bodona 55, Piešťany, zariadenie núdzového bývania	30
	útulok	27
Občianske združenie DOBROTA SV. ALŽBETY, Bratislava	Námestie Ludwiga van Beethovena 556/9, Dolná Krupá, zariadenie núdzového bývania	20
ESTHER, o.z. Komunitný dom Hlohovec	R. Dilonga 127/2, Hlohovec, zariadenie núdzového bývania	32

Zariadenia núdzového bývania

zriaďovateľ	kapacita
KRIŽOVATKY n.o. zariadenie núdzového bývania Emauzy, Čabelku 3, Holíč IČO: 37986767	41
Občianske združeni DOBROTA SV.ALŽBETY Jozefinum zariadenie núdzového bývania pre ženy IČO: 31819028	20
Záujmové združenie Rodina Azylový dom Tamara, Okružná 20, Trnava IČO: 36093173	2
Mesto Piešťany Zariadenie sociálnych služieb Domum, Bodona 55, Piešťany IČO: 00612031	30
Občianske združeni DOBROTA SV.ALŽBETY Námestie Ludwiga van Beethovena 556/9, Dolná Krupá IČO: 31819028	20
ESTHER, o.z. Komunitný dom, R. Dilonga 127/2, Hlohovec IČO: 42163129	32
Spolu	145

Aktivity Trnavského samosprávneho kraja

- Podpora programov a aktivít zameraných na problematiku týraných, zneužívaných a zanedbávaných detí, žien, osamelých rodičov a násilia páchaného v rodinách.
- Podpora nových a nedostatkových služieb poskytujúcich bezpečie a ochranu obetiam násilia.
- Podpora systémovej spolupráce orgánov miestnej štátnej správy, samosprávy, verejných a neverených poskytovateľov sociálnych služieb a iných subjektov pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej prevencie, zameraných na elimináciu príčin a dôsledkov násilia páchaného v rodinách a na deťoch.

Cieľom aktivít Trnavského samosprávneho kraja je:

1. Zisťovať situáciu v oblasti týrania, zneužívania, zanedbávania detí, domáceho násilia a poskytovania pomoci obetiam nachádzajúcim sa v špecifických situáciách.

V regióne Trnavského kraja prostredníctvom subjektov pracujúcich v oblasti domáceho násilia, zamestnancov útulkov a zariadení núdzového bývania je priebežne zisťovaná situácia v uvedenej oblasti, zároveň je poskytované poradenstvo, informácie o možnosti ubytovania a riešenie krízových situácií.

2. **Zabezpečiť efektívnu pomoc obetiam, ktoré sú vystavené násiliu alebo hrozbe násilia, a to s ohľadom na špecifické potreby, ktoré z ich situácie vyplývajú.**

Obetiam násilia, či už deťom, osamelým matkám alebo rodinám poskytujú pomoc formou poradenstva: Otvorená náruč Piešťany, n.o., Pomoc obetiam násilia, o.z. - v poradni Trnava, v útulkoch alebo v zariadeniach núdzového bývania v regióne Trnavského kraja.

3. **Podporovať programy a aktivity zamerané na problematiku týraných, zneužívaných a zanedbávaných detí, žien, osamelých rodičov a násilia páchaného v rodinách.**

Aktivitou Trnavského samosprávneho kraja zameranou na riešenie problematiky domáceho násilia a rozvíjanie vzájomnej spolupráce v oblasti domáceho násilia bolo zorganizované na Úrade Trnavského samosprávneho kraja informačné stretnutie zástupcov inštitúcií a subjektov participujúcich v tejto oblasti s prezidentkou Fóra pre pomoc starším, p. Ľubicou Gálisovou.

4. **Zvýšiť informovanosť o problematike násilia v rodinách a o činnostiach na elimináciu a prevenciu násilia, posilňovať zvyšovanie povedomia a iných preventívnych činností proti diskriminácii v prospech určitých zraniteľných skupín detí a plnoletých fyzických osôb.**

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Trnave od roku 2008 realizuje v spolupráci Trnavským samosprávnym krajom (finančná podpora z rozpočtu kraja) preventívne programy v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele.

- 2008 „Prevencia a eliminácia sociálnopatologických javov u detí a žiakov v okrese Trnava“
- 2009 „Prevencia a eliminácia sociálnopatologických javov u detí a žiakov v okrese Trnava a Galanta“
- 2010 „Prevencia a eliminácia sociálnopatologických javov u detí a žiakov v okrese Skalica“
- 2011 „Prevencia a eliminácia sociálnopatologických javov u detí a žiakov v okrese Piešťany“
- 2012 „Prevencia komerčného sexuálneho násilia na deťoch a mladých ľuďoch v okrese Trnava“
- 2013 „Prevencia komerčného sexuálneho násilia na deťoch a mladých ľuďoch v okrese Piešťany“
- 2014 „Prevencia komerčného sexuálneho násilia na deťoch a mladých ľuďoch v okrese Galanta“
- 2015 „Prevencia šikanovania detí a mladých ľudí v okrese Trnava“
- 2016 „Prevencia šikanovania detí a mladých ľudí v okrese Galanta“
- 2017 „Prevencia šikanovania detí a mladých ľudí v okrese Piešťany“
- 2018 „Prevencia a eliminácia sociálno-patologických javov u detí, žiakov a mladých ľudí v okrese Trnava“
- „Prevencia a eliminácia intolerancie u detí, žiakov a mladých ľudí v okrese Galanta“
- 2019 „Prevencia a eliminácia, intolerancie u detí a mladých ľudí v okrese Piešťany a Trnava“
- 2020 „Prevencia prejavov extrémizmu správania detí, žiakov a mladých ľudí v okrese Trnava a Galanta“

5. Podporovať systémovú spoluprácu orgánov miestnej štátnej správy, samosprávy, verejných a neverených poskytovateľov sociálnych služieb a iných subjektov pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej prevencie, zameraných na elimináciu príčin a dôsledkov násillia páchaného v rodinách a na deťoch.

Odporúčania:

- efektívne využívať legislatívu (napr. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách) v záujme skvalitňovania poskytovania pomoci a vytvárania všetkých nových zariadení a podporných služieb ženám, ktoré zažívajú násillie,
- pri poskytovaní podporných služieb postupovať so zreteľom na skupiny žien z kultúrnych, sociálnych a etnických minorít a prihliadať na ich špecifické potreby,
- na stredných a vysokých školách sa viac zameriavať na problematiku násillia, aby žiaci a študenti mali dostatočné vedomosti a poznatky o problematike a tiež aby boli scitlivovaní k téme násillia, vytvoriť priestor pre výber tém diplomových prác so zameraním na oblasť násillia všetkých vekových skupín, pripraviť mladých ľudí do praxe získaním skúseností, ktoré im pomôžu lepšie sa orientovať priamo v praxi,
- legislatívne zrýchliť proces vyšetrovania orgánmi činnými v trestnom konaní,
- vytvoriť metodický postup pre policajtov prvého kontaktu s obeťou a vyšetrovateľov,
- zvýšiť flexibilitu a efektívnosť pri zabezpečovaní dôkazov,
- skvalitniť vzdelávanie vrátane scitlivovania policajtov prvého kontaktu a vyšetrovateľov,
- legislatívne upraviť možnosť okamžitej finančnej podpory obeť,
- legislatívne zjednodušiť proces odškodňovania obeť,
- zvýšiť dostupnosť špecifickej služby pre túto cieľovú skupinu pre všetky ženy a vo všetkých regiónoch,
- spracovať metodiku pre štátne aj neštátne subjekty pri karanténnych opatreniach, vrátane vypracovania krízových plánov a vyčlenenia okamžitej finančnej pomoci štátu na prevádzku zariadení pre obeť, vrátane okamžitej dostupnosti odborníkov (psychológ, právnik, pedagóg,...),
- legislatívne upraviť povinnosti samospráv vo vzťahu k týraným ženám a domácejmu násilliu všeobecne,
- zabezpečiť dostupnosť dlhodobého bývania pre obeť po odchode z bezpečného bývania prostredníctvom samospráv,
- mediálne zverejňovať odcudzujúce rozsudky týkajúce sa domáceho násillia, najmä trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby a tým podstatne výraznejšou mierou zvyšovať povedomie obyvateľstva o právnej kvalifikácii, trestnej zodpovednosti a hrozbe trestov.

3. CIELE REGIONÁLNEHO AKČNÉHO PLÁNU TRNAVSKÉHO KRAJA PRE PREVENCIU A ELIMINÁCIU NÁSILIA PÁCHANÉHO NA ŽENÁCH NA ROKY 2020-2022

V rámci Národného projektu Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie bola vytvorená pracovná skupina, ktorá sa skladala z odborníkov a odbornícok pôsobiach v oblasti boja proti násiliu páchaného na ženách, ktorí pôsobia v rámci Trnavského kraja. Regionálny akčný plán Trnavského kraja na roky 2020 - 2022 je výsledkom a nástrojom práce pracovnej skupiny, ktorú tvoria zástupcovia relevantných subjektov štátnej správy, verejnej správy, samosprávy a mimovládneho sektora.

Regionálny akčný plán Trnavského kraja na roky 2020-2022 vychádza z nasledovných zásad uplatňovaných pri ich tvorbe a realizácii:

- zásada zachovania základných ľudských práv a slobôd pre ženy a deti,
- zásada individuálneho prístupu k ženám zažívajúcich násilie, rešpektovanie potrieb bez ohľadu na podmienky, v ktorých sa obeť nachádza,
- zásada neakceptovateľnosti akejkoľvek formy násillia a nulovej tolerancii voči násiliu,
- zásada dostupnosti informácií ako základného predpokladu prístupu k pomoci a službám,
- zásada koordinácie a spolupráce zainteresovaných organizácií.

Cieľom Regionálneho akčného plánu Trnavského kraja na roky 2020 - 2022 je posilniť dodržiavanie ľudských práv a slobôd a zlepšiť situáciu v oblasti podpory a ochrany žien a ich detí pred násilím v regióne prostredníctvom rozvoja a realizácie opatrení a úloh v nasledovných oblastiach:

1. Osveta a vzdelávanie: zabezpečenie informovanosti a vzdelávania odbornej a laickej verejnosti v oblasti násillia páchaného na ženách.
2. Multiinštitucionálna spolupráca v regióne za účelom vzájomnej výmeny informácií a skúsenosti: rozvoj siete subjektov a inštitúcií poskytujúcich odborné poradenstvo ženám, na ktorých je páchané násilie a pôsobiach v oblasti krízovej intervencie pre ženy, na ktorých je páchané násilie.
3. Podpora a rozvoj siete subjektov poskytujúcich služby v oblasti násillia páchaného na ženách: zvyšovanie odbornosti a efektívnosti poskytovaných služieb, špecifické vzdelávanie a tréningy pre pracovníkov pracujúcich v oblasti násillia na ženách a deťoch.
4. Vytvorenie podmienok pre reintegráciu žien, na ktorých bolo páchané násilie.

Uvedené realizačné oblasti zahŕňajú súbor opatrení, úloh a aktivít, ktoré budú zapojené organizácie inštitúcie realizovať v rámci implementácie Regionálneho akčného plánu Trnavského kraja.

3.1 Osveta a vzdelávanie:

zabezpečenie informovanosti a vzdelávania odbornej a laickej verejnosti v oblasti násillia páchaného na ženách

Aktivita 1.1	Diskusie v TV, Rádiu – Nenásilne o násillí, Besedy v rámci Mestskej televízie Trnava
Zodpovední	Fakulta sociálnych vied UCM, o.z. Pomoc obetiam násillia
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Výstup	počet relácií

Aktivita 1.2	Zabezpečenie distribúcie propagačných materiálov zameraných na problematiku násillia páchaného na ženách
Zodpovední	členovia skupiny RAP
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet bulletinov, letákov, prezentačných materiálov a iných výstupov

Aktivita 1.3	Poskytovanie informácií k predchádzaniu násilliu páchaného na ženách, poskytovanie odporúčaní ako sa nestáť obeťou násillia, poskytovanie informácií o možných riešeniach vzniknutých krízových situácií prostredníctvom webových stránok organizácií
Zodpovední	o.z. Pomoc obetiam násillia, Trnavský samosprávny kraj
Termín	2020 -2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet článkov a poradenských rozhovorov

Aktivita 1.4	Realizácia prednášok na tému „Násillie páchané na ženách“ a „Obchodovanie s ľuďmi“ , besedy na tému „Domáce násillie v rodinách“ pre žiakov/žiačky stredných škôl
Zodpovední	stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	počet realizovaných prednášok a besied, počet účastníkov/účastníčok

Aktivita 1.5	Poskytovanie základného sociálneho poradenstva, krízovej intervencie a špecializovaného poradenstva obetiam násillia a osobám ohrozeným týmto javom
Zodpovední	Trnavská arcidiecézna charita, Centrum pomoci človeku Trnava/NDC Trnava a ŠSP Trnava a Centrum pomoci človeku Piešťany/NSSDR Piešťany a ŠSP Piešťany
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Trnavský samosprávny kraj
Spôsob hodnotenia	Hodnotenie poradenského procesu

Aktivita 1.6	Realizácia verejných diskusií a otvorených fór pre širokú verejnosť v regióne Trnavského kraja, zameraných na zvyšovanie povedomia o téme násillia páchaného na ženách
Zodpovední	o.z. Pomoc obetiam násillia, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Trnavský samosprávny kraj, Fakulta sociálnych vied UCM
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet podujatí, počet účastníkov/účastníčok

Aktivita 1.7	Konferencia o téme násillia
Zodpovední	o.z. Pomoc obetiam násillia, Fakulta sociálnych vied UCM, Trnavský samosprávny kraj, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	počet účastníkov

Aktivita 1.8	Medializácia témy násillia páchaného na ženách
Zodpovední	členovia skupiny RAP
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet výstupov v médiách (tlač, letáky, TV, rozhlas, web a iné)

Aktivita 1.9	Realizácia preventívnych aktivít, prednášok a besied zameraných na oblasť prevencie a eliminácie násillia pre osobité skupiny obyvateľstva (osamelo žijúce a staršie osoby, osoby so zdravotným postihnutím, osoby z vylúčených komunít, migranti/migrantky) – Prednášky v rámci Psychologických večerov v Trnave
Zodpovední	o.z. Pomoc obetiam násillia, Fakulta sociálnych vied UCM, Filozofická fakulta Trnavskej univerzity - Centrum podpory študentov
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet podujatí, počet účastníkov/účastníčok

Aktivita 1.10	Sprístupňovanie a zdieľanie odborných materiálov (reportov, analýz, odborných textov) v oblasti násillia páchaného na ženách
Zodpovední	členovia skupiny RAP
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet sprístupnených a zdieľaných odborných materiálov

Aktivita 1.11	Podpora zvyšovania informovanosti zdravotníckych pracovníkov v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti ženám ohrozeným násillím, zasielanie informácií o možnostiach pomoci
Zodpovedný	Odbor zdravotníctva Úradu Trnavského samosprávneho kraja
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	počet oslovených zdravotníckych pracovníkov

Aktivita 1.12	Zverejnenie zoznamu organizácií, ktoré vykonávajú odbornú činnosť v problematike násillia páchaného na ženách na webových stránkach členov pracovnej skupiny RAP
Zodpovední	členovia skupiny RAP
Termín	priebežne
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet výstupov na webovej stránkach

Aktivita 1.13	Realizácia pracovných stretnutí na tému násilia pre odborníkov / odborníčky z dotknutých profesií
Zodpovední	členovia skupiny RAP
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet stretnutí, počet účastníkov/účastníčok

Aktivita 1.14	Implementovanie témy rodovo podmieneného násilia do učebných osnov vysokých škôl v Trnavskom kraji
Zodpovední	o.z. Pomoc obetiam násilia, FF TU v Trnave
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet študentov absolvujúcich predmety s takýmto zameraním

Aktivita 1.15	Telefonická linka Poradne o.z. Pomoc obetiam násilia pre Trnavský kraj
Zodpovedný	o.z. Pomoc obetiam násilia
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet telefonátov

Aktivita 1.16	Panelová diskusia v Baterkárni Trnava s názvom: „Násilie a ako sa mu brániť.“
Zodpovední	o.z. Pomoc obetiam násilia
Termín	2020
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet participantov

Aktivita 1.17	Vzdelávanie príslušníkov Policajného zboru zamerané na zdokonalenie a prehĺbenie teoretických vedomostí dôležitých pri identifikácii potrieb obetí trestných činov a poskytovaní prvotných informácií obetiam
Zodpovední	Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Trnave, Advokátska kancelária PECHO & PARTNERS, o.z. Pomoc obetiam násilia

Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	Vlastné zdroje organizácii
Spôsob hodnotenia	počet stretnutí, počet účastníkov/účastníčok

Aktivita 1.18	Prednášky pre študentov vysokých škôl o násilí páchanom na ženách (druhy násilia, jeho identifikácia a eliminácia)
Zodpovední	Advokátska kancelária PECHO & PARTNERS, Azylový dom Tamara, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	počet prednášok, počet účastníkov/účastníčok

Aktivita 1.19	Špecializované sociálne poradenstvo
Zodpovedný	TENENET
Termín	2020
Zdroje financovania	Trnavský samosprávny kraj
Spôsob hodnotenia	evidencia počtu klientov a charakteristika problémov

Aktivita 1.20	Terapeutická dielňa – nácvik pracovných zručností
Zodpovedný	Azylový dom Tamara
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	počet zúčastnených klientok

3.2 Multiinštitucionálna spolupráca v regióne za účelom vzájomnej výmeny informácií a skúsenosti:

rozvoj siete subjektov a inštitúcií poskytujúcich odborné poradenstvo ženám, na ktorých je páchané násilie a pôsobiacich v oblasti krízovej intervencie pre ženy, na ktorých je páchané násilie.

Aktivita 2.1	Poskytovanie sociálneho, právneho a psychologického poradenstva pre ženy, na ktorých je páchané násilie
Zodpovední	o.z. Pomoc obetiam násilia, o.z. Tamara
Termín	2020 - 2022

Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet poradenských výkonov

Aktivita 2.2	Finančná podpora organizácií poskytujúcich odborné poradenstvo a služby obetiam násilia
Zodpovední	Trnavský samosprávny kraj (pre subjekty vykonávajúce SPO a ZNB poskytujúce sociálne služby)
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	rozpočet Trnavského samosprávneho kraja
Spôsob hodnotenia	výška poskytnutých finančných príspevkov

Aktivita 2.3	Podpora činnosti organizácií poskytujúcich odborné poradenstvo a služby obetiam násilia prostredníctvom dobrovoľníkov
Zodpovední	Fakulta sociálnych vied UCM, o.z. Pomoc obetiam násilia
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	Počet intervencií, počet dobrovoľníkov

Aktivita 2.4	Poradenstvo pre nové subjekty zamerané na poskytovanie služieb obetiam násilia - posilňovanie siete
Zodpovedný	o.z. Pomoc obetiam násilia
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	počet intervencií a sedení

Aktivita 2.5	Vytvorenie webu s propagačným zameraním na odstránenie násilia
Zodpovedný	o.z. Pomoc obetiam násilia
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	sledovanie návštevnosti

Aktivita 2.6	Vytvorenie skupiny na sociálnych sieťach s aktualizovanými postrehmi k spoločenskému daniu v kontexte násilia na ženách
Zodpovedný	o.z. Pomoc obetiam násilia

Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	návštevnosť čitateľov a prispievateľov na sociálne siete

3.3 Podpora a rozvoj siete subjektov poskytujúcich služby v oblasti násilia páchaného na ženách:

zvyšovanie odbornosti a efektívnosti poskytovaných služieb, špecifické vzdelávanie a tréningy pre pracovníkov pracujúcich v oblasti násilia na ženách a deťoch

Aktivita 3.1	Podpora partnerstva multiinštitucionálnej spolupráce (PMIS) pre Trnavský kraj skladajúceho sa z odborníkov / odborníkov pôsobiacich v oblasti násilia páchaného na ženách a ich deťoch
Zodpovedný	Inštitút pre výskum práce a rodiny - KMC
Termín	2019 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	počet zapojených odborníkov / odborníkov, počet stretnutí PMIS

Aktivita 3.2	Poskytovanie poradenstva, krízovej intervencie a asistencie formou telekomunikačných služieb ženám
Zodpovední	Inštitút pre výskum práce a rodiny - Národná linka pre ženy
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	počet poradenských výkonov pre ženy z regiónu Trnavského kraja

Aktivita 3.3	Poskytovanie poradenstva ambulantnou formou: krízovej intervencie, sociálnej alebo psychologickej podpory ženám
Zodpovední	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Trnavský samosprávny kraj - subjekty vykonávajúce SPO
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	rozpočet Trnavského samosprávneho kraja - subjekty SPO a vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet poradenských výkonov

Aktivita 3.4	Poskytovanie krízovej intervencie spojenej s ubytovaním pre ženy, na ktorých je páchané násilie a ich deti
Zodpovední	Trnavský samosprávny kraj - ZNB, Útulok – neverejní poskytovatelia poskytujúci sociálnu službu
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	rozpočet Trnavského samosprávneho kraja a vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet poskytnutých intervencií

Aktivita 3.5	Krízové telefonické poradenstvo pre ženy NON –STOP linka 0850/111 321
Zodpovedný	o.z. Pomoc obetiam násillia
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	štatistika poskytnutých intervencií

Aktivita 3.6	Propagácia organizácii na pomoc ohrozeným ženám na „Dňoch zdravia“ v Trnave
Zodpovední	o.z. Pomoc obetiam násillia, MsÚ TT
Termín	2020 -2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	fotodokumentácia z intervencií pri stánku pomáhajúcich profesií

Aktivita 3.7	Poskytovanie právneho poradenstva pre ženy zažívajúce násilie a pracovníkov rôznych organizácií, ktorí prichádzajú do kontaktu so ženami, na ktorých je páchané násilie
Zodpovední	advokátske kancelárie v Trnavskom kraji, o.z. Pomoc obetiam násillia
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácií
Spôsob hodnotenia	počet poradenských výkonov

3.4 Vytvorenie podmienok pre reintegráciu žien, na ktorých bolo páchané násilie

Aktivita 4.1	Poskytovanie špecializovaného poradenstva ženám zažívajúcim násilie (advokátske kancelárie - právna pomoc pri uplatnení odškodnenia obetí a v oblastiach rodinného a občianskeho práva)
Zodpovední	advokátske kancelárie, Azylový dom Tamara
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	počet poradenských výkonov a právnych zastúpení
Aktivita 4.2	Realizácia stretnutí podpornej skupiny pre ženy, na ktorých bolo páchané násilie (poradenstvo týkajúce sa rizika a predchádzania riziku opakovanej viktimizácie)
Zodpovedný	o.z. Pomoc obetiam násillia
Termín	2020 - 2022
Zdroje financovania	vlastné zdroje organizácie
Spôsob hodnotenia	počet stretnutí, počet účastníčok

Príloha č. 1

Zoznam členiek a členov pracovnej skupiny RAP TTSK na roky 2019 – 2020

Názov organizácie	Zástupca v pracovnej skupine	Webová stránka
Trnavský samosprávny kraj	Mgr. Daniela Nagyová	https://www.trnava-vuc.sk/
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava	Mgr. Alena Kelešiová	https://www.upsvr.gov.sk/tt
o.z. Pomoc obetiam násilia	Mgr. Iveta Schusterová, PhD.	http://www.pomocobetiam.sk/
Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Fakulta sociálnych vied	prof. PhDr. Mgr. Jana Levická, PhD.	http://www.fsvucm.sk/
Pecho & Partners	JUDr. Ladislav Mášik, LL.M., MBA	http://www.pechopartners.sk/
Inštitút pre výskum práce a rodiny	Mgr. Juraj Janček, PhD.	https://ivpr.gov.sk/
Inštitút pre výskum práce a rodiny	Dr. Andrea Slobodníková, Ed.D.	https://ivpr.gov.sk/

Inštitút pre výskum práce a rodiny vydal túto publikáciu ako súčasť výstupov národného projektu Prevenca a eliminácia rodovej diskriminácie OP ĽZ NP 2018/4.1.2/01., ktorý sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje www.esf.gov.sk